

Motion till riksdagen

1988/89: Sf517

av Erkki Tammenoksa m. fl. (s)

De svensk-finska institutionernas framtid

Den stora invandringen från Finland har inneburit att i Sverige lever hundratusentals människor som har finskt ursprung. De finska invandrarna har bildat föreningar och sammanslutningar för att vara tillsammans, men senare för att behålla sitt språk och utveckla sin kultur. Under åren har olika institutioner bildats för att bättre tillvarata dessa intressen. Det svenska samhället, både stat och kommuner, har på ett utmärkt sätt gett sitt stöd till denna verksamhet. Den finska staten har bidragit – av eget intresse för sina medborgare – med ett omfattande stöd för de finska invandrarnas strävanden i olika sammanhang. Sverige och Finland har ett mångsidigt samarbete beträffande de finska invandrarfrågorna. Detta förhållande har pågått i decennier. Bilden håller emellertid på att förändras. De svenska medborgarnas antal av de finskfödda är nu större än de finska medborgarnas. De finska invandrarorganisationerna anser sig vara svenska folkrörelser och flera av de speciella finska institutionerna är organiserade som motsvarande svenska institutioner. Under tiden håller Finland på att avveckla sitt stöd eller har aviserat detta och det har inte sällan uppstått en situation där Finland av svenska staten har krävt ett stöd som motsvarar det stöd som den finska staten gett. Detta uppfattas ibland på den svenska sidan som utpressning, men borde inte uppfattas som en sådan eftersom Sverige efter alla år successivt borde överta huvudansvaret när det gäller de ekonomiska åtagandena.

Stora framsteg har gjorts under de senaste åren: Vi konstaterar med glädje att i årets budgetproposition (1988/89) föreslås inrättande av en professionell finskspråkig teaterensemble. SÖ kommer med en slutrapport angående utvärderingen av den pedagogiska utvecklingsverksamheten på högstadiet som har pågått i 14 kommuner. När det gäller vuxenutbildning bör två "finska" folkhögskolor i Haparanda och Axelvalla nämnas. Samarbetsgruppen mellan länderna för att lösa de invecklade sociala frågorna som pensioner etc fortgår. Samarbetet mellan regeringar i båda länderna fortsätter avseende invandrarforskning och kulturfrågor. Speciellt bör nämnas att en av de svåraste frågorna, nämligen den finska arbetspensionens och den övriga inkomstens beskattning i Sverige, fick sin lösning tack vare finansministerns resoluta ingripande som resulterade i ett riksdagsbeslut. Sveriges Radios och TV:s finska program har utökats etc.

Det finns emellertid sakfrågor som väntar på sin lösning:

TV-sändningar mellan länderna vilka för närvarande behandlas i samråd mellan båda ländernas regeringar, skolfrågan, den nordiska rösträtten i

riksdagsval och vissa sociala frågor och kulturfrågor, men speciellt måste nämnas den ekonomiska situationen beträffande Finlands Hus-stiftelsen i Stockholm och Arkivet för Sverigefinnar och Finlandssvenskar.

Mot. 1988/89
Sf517

Allmänt kan man konstatera att det återstår mycket för att det finska språket skulle få en jämlik ställning med de övriga nordiska språken. Detta förhållande återspeglas även i Sverige trots att nämnda framsteg har gjorts. Det olyckliga resonemanget med jämförelser med andra invandrargrupper i Sverige borde vara ett avslutat kapitel eftersom varje invandrargrupp har sina egna behov och mål.

De finska invandrarnas antal, den gemensamma historien, det finska språket som ett levande inslag i Sverige under århundraden är faktorer som börjar vinna plats i majoritetsbefolkningens medvetande. Därför anser vi att en översyn bör göras avseende svenska statens ekonomiska åtaganden för Sverigefinnars institutioner, med speciell inriktning på institutioner vilka får stöd både från Sverige och Finland.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär en översyn av de sverige-finska institutionernas ekonomiska situation i syfte att trygga deras existens inför framtiden.

Stockholm den 24 januari 1989

Erkki Tammenoksa (s)

Lahja Exner (s)

Sinikka Bohlin (s)

Lena Boström (s)

Lars Ulander (s)

Monica Öhman (s)

Sven Lundberg (s)

Bruno Poromaa (s)